

**ეთიკის კომისიის
რეკომენდაცია**

მესამე დისციპლინური კოლეგიის შემადგენლობა:

გიორგი ტურაზაშვილი – კოლეგიის თავმჯდომარე

ნათია კორკოტაძე – კოლეგიის წევრი

სანდრო ჯორბენაძე – კოლეგიის წევრი

შეკითხვის კომისიაში შემოსვლის თარიღი: 05.11.2014

შეკითხვის რეგისტრაციის ნომერი: 013/14

შეკითხვა:

კლიენტმა არ გადაუხადა ადვოკატს ადრე გაწეული მომსახურების საფასური. იგივე პიროვნებას, გარკვეული პერიოდის გასვლის შემდეგ, საგადასახადო „შემოწმების აქტის პროექტის“ მიხედვით არიცხავს 97 000 ლარს. მიუხედავად კლიენტის მრავალჯერადი თხოვნისა და საკმარისი თანხის შემოთავაზებისა, ადვოკატი უარს აცხადებს მომსახურების გაწევაზე. რამდენად ეთიკურია ადვოკატის მოქმედება?

ანალიზი:

„ადვოკატთა შესახებ“ საქართველოს კანონის 1-ლი მუხლის მე-2 პუნქტი: ადვოკატი არის თავისუფალი პროფესიის პირი, რომელიც ემორჩილება მხოლოდ კანონსა და პროფესიული ეთიკის ნორმებს და გაწევრიანებულია საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციაში.“

ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის პირველი ნაწილი: „ადვოკატი კლიენტთან თავის საქმიანობას იწყებს კლიენტთან ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე. ურთიერთობას უთანაბრდება, როდესაც ადვოკატს შეეძლო ევარაუდა, რომ შეთანხმებას დებდა კლიენტთან ურთიერთობაში მყოფი უფლებამოსილი პირი, გარდა სავალდებულო (იძულებითი) დაცვის შემთხვევისა.“

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 319 - ე მუხლის პირველი ნაწილი: „კერძო სამართლის სუბიექტებს შეუძლიათ კანონის ფარგლებში თავისუფლად დადონ ხელშეკრულებები და განსაზღვრონ ამ ხელშეკრულებათა შინაარსი. მათ შეუძლიათ დადონ ისეთი ხელშეკრულებებიც, რომლებიც კანონით გათვალისწინებული არ არის, მაგრამ არ ეწინააღმდეგება მას. თუ საზოგადოების ან პიროვნების არსებითი ინტერესების დაცვისათვის ხელშეკრულების ნამდვილობა დამოკიდებულია სახელმწიფოს ნებართვაზე, მაშინ ეს უნდა მოწესრიგდეს ცალკე კანონით.“

ადვოკატი არის თავისუფალი პროფესიის პირი, რომელიც პროფესიული საქმიანობის განხორციელებისას ემორჩილება მხოლოდ კანონსა და პროფესიული ეთიკის ნორმებს, შესაბამისად, ადვოკატის იძულება, განახორციელოს გარკვეული ქმედება, გარდა კანონით და პროფესიული ეთიკით გათვალისწინებული შემთხვევებისა, დაუშვებელია.

ადვოკატისა და კლიენტის ურთიერთობა, ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსის მე-8 მუხლის პირველი ნაწილის მიხედვით, იწყება ურთიერთშეთანხმებით. შეთანხმების ფორმა აღნიშნული მუხლის მიხედვით დადგენილი არ არის. შესაბამისად, იგი შეიძლება დაიდოს როგორც წერილობითი, ისე ზეპირი ფორმით. ნებისმიერ შემთხვევაში ადვოკატსა და კლიენტს შორის ურთიერთობა დაწყებულად ჩაითვლება. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 709 - ე მუხლის მიხედვით, აღნიშნული შეთანხმება განიხილება, როგორც დავალების ხელშეკრულება, ვინაიდან ადვოკატი რწმუნებულებით ვალდებულია შეასრულოს მისთვის დავალებული რამდენიმე მოქმედება მარწმუნებლის სახელით და ხარჯზე.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის ხელშეკრულების დადების თავისუფლების პრინციპი განამტკიცებს შესაძლებლობას პირმა დადოს ან არ დადოს ხელშეკრულება. გამონაკლისების გარდა, კანონი არ ითვალისწინებს ხელშეკრულების დადების ვალდებულებას. პირი, რომელსაც სურს ხელშეკრულების დადება, უფლებამოსილია, ასევე, თავისუფლად აირჩიოს კონტრაქტენტი. ხელშეკრულების დადების თავისუფლება გულისხმობს იმასაც, რომ მხარეებს შეუძლიათ უარი თქვან მის შესრულებაზე და შეწყვიტონ იგი.

ხელშეკრულების თავისუფლების მეორე მნიშვნელოვანი ელემენტია ხელშეკრულების შინაარსის თავისუფალი განსაზღვრის უფლება. ხელშეკრულების მხარეებს თვითონვე შეუძლიათ დამოუკიდებლად შეთანხმდნენ ხელშეკრულების ყველა საკითხზე. მათ უფლება აქვთ მათ შორის ურთიერთობა მოაწესრიგონ ისე, როგორც სურთ, თუმცა, აუცილებელია კანონის ფარგლებში მოქმედება.

შეკითხვის მიხედვით, ადვოკატსა და კლიენტს შორის ადრე წარმოშობილი ურთიერთობა დასრულებულია-ადვოკატმა გაუწია მომსახურება კლიენტს კონკრეტულ საქმეზე, რაზეც კლიენტმა არ გადაიხადა მომსახურების ანაზღაურების თანხა. შეკითხვის ფორმულირიბიდან გამომდინარე, ადვოკატ-კლიენტს შორის ადრე არსებული ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულება ამოწურულია და ადვოკატს არ აქვს ვალდებულება მომსახურება გაუწიოს ყოფილ კლიენტს ძველი სამართლებრივი ურთიერთობის გამო.

იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულების დადება ორმხრივი ნების გამოვლენაზეა დამოკიდებული-მხარეთა შეთანხმების არ არსებობის შემთხვევაში ვერ მოხდება იძულებითი მექანიზმის გამოყენება ადვოკატის მიმართ, გაუწიოს იურიდიული მომსახურება კლიენტს. იურიდიული მომსახურების ხელშეკრულება სამოქალაქო სამართლის ნაწილია, ხოლო სამოქალაქო სამართალში მოქმედი ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპის შესაბამისად, მხარეს შეუძლია აირჩიოს როგორც კონტრაქტენტი, ისე განსაზღვროს ხელშეკრულების შინაარსი.

დისციპლინური კოლეგია რეკომენდაციის გაცემისას მიუთითებს შესაძლო შემთხვევაზე, როდესაც პოტენციური კლიენტი გააცნობს ადვოკატს ინფორმაციას საქმესთან დაკავშირებით და აღნიშნავს, რომ ადვოკატი ვალდებულია არ გაამხილოს ეს ინფორმაცია და დაიცვას კონფიდენციალობის პრინციპი. მიუხედავად იმისა, რომ შესაძლოა მხარეთა შორის არ გაგრძელდეს სამართლებრივი ურთიერთობა, ადვოკატმა ინფორმაცია მოისმინა შესაძლო წარმომადგენლის როლში, რაც, პროფესიის მაღალი სტანდარტიდან გამომდინარე, წარმოშობს ადვოკატის ვალდებულებას დაიცვას დროში შეუზღუდავი-კონფიდენციალობის ვალდებულება.

დასკვნა:

იმ შემთხვევაში, თუ ადვოკატს არ სურს კონკრეტულ პიროვნებას გაუწიოს იურიდიული მომსახურება, ხელშეკრულების თავისუფლების პრინციპიდან გამომდინარე, მას აქვს უფლება უარი თქვას აღნიშნულზე. ადვოკატი თავისუფალი პროფესიის მქონე პირია, რომელიც ემორჩილება მხოლოდ კანონსა და პროფესიული ეთიკის ნორმებს, ხოლო კანონი არ ავალდებულებს ადვოკატს იძულების წესით დაიწყოს სახელშეკრულებო ურთიერთობა.

რეკომენდაცია არ არის სავალდებულო ეთიკის კომისიის ან სასამართლოს მიერ რომელიმე დისციპლინური საქმის განხილვისას. თუმცა შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს ერთ-ერთ წყაროდ ეთიკის კომისიის გადაწყვეტილებაში.

კოლეგიის თავმჯდომარე:

/გიორგი ტურაზაშვილი/

კოლეგიის წევრი:

/ნათია კორკოტაძე/

კოლეგიის წევრი:

/სანდრო ჯორბენაძე/